

Mackenzi Lee

Ghid de

jupoane

și

piraterii

pentru

doamne

Traducere din limba engleză
de CARMEN ION

CORINT
BOOKS

—2019—

De făcut:

- de cumpărat Introducere în chirurgie
- de luat niște glazurate pentru Callan
- de trimis lui Percy lucrarea despre homeopatie
- de întrebat la consiliul chirurgilor dacă pot studia medicina
- de urlat de frustrare privind situația femeilor interesate de medicina

Edinburgh

De ce e
intoleranța
censurii aici?

Londra

Cabinetul
de curiozități
Zürich

Kunstkammer

Zürich

Marea
Mediterrană

Alger

Alger

Au pornit către
capătul hărții!

Capitola
medicată a țării

ASTA DACĂ NU EȘTI
FEMEIE!

Stuttgart

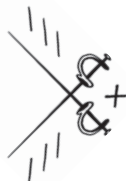
EDINBURGH

17—

1

Tocmai mă lupt cu o înghițitură mult prea mare din fursecul glazurat când Callum își taie degetul.

Ne aflăm în toiul obișnuitului nostru program din fiecare seară, de după închiderea brutăriei și aprinderea lămpilor pe strada Cowgate, cu strălucirea lor siropoasă care desenează un soi de nimburi în lumina amurgului. Eu spăl farfuriile murdare adunate peste zi, iar Callum le șterge. Din moment ce întotdeauna termin treaba înaintea lui, am timp să mă înfrupt din bunătațile rămase cât îl aștept să sfârșească de făcut casa. Pe teighea sunt trei fursecuri glazurate pe care am pus ochii încă de dimineață, trei fursecuri din acelea pe care Callum le acoperă din belșug cu glazură transparentă, ca pentru a compensa anii în care tatăl lui, care deținuse prăvălia înainte, se zgârcise cu ornatul. Domurile lor încep să se năruie după ziua lungă în care au rămas necumpărate, iar cireșele din vârf alunecă în lături. Din fericire, n-am fost niciodată genul de fată mult prea preocupată de estetică. Ba dimpotrivă, cu mare plăcere mi-aș îndesa în gură prăjituri cu mult mai neaspectuoase decât astea.

Callum e morocănos din fire și evită în general să-i privească în ochi pe oameni, însă în seara asta pare mai agitat decât de

obicei. De dimineață a călcat pe o formă pentru unt și a spart-o în două, după care a ars două tăvi de briose. Mănuiește cu stângăcie farfuriile pe care i le dau ca să le șteargă și se holbează la tavan în timp ce eu sporovăiesc, iar obrajii lui, deja rumeni de la natură, se înroșesc și mai tare.

Nu mă deranjează defel să fiu cea care conduce conversația. Asta fac chiar și în zilele când Callum se arată mai vorbăreț. Sau, mă rog, așa mă lasă el să fac. În timp ce termină de șters tacâmurile, îi povestesc despre cele întâmplare după ce am trimis la Infirmeria Regală ultima cerere de admitere la cursurile de medicină organizate de spital și despre doctorul care săptămâna trecută mi-a răspuns solicitării de a asista la o disecție cu o misivă alcătuită din două cuvinte: *Nu, mulțumesc*.

— Poate că ar trebui să schimb abordarea, spun, împungând vârful unui fursec glazurat și ducându-l la buze, deși știu bine că îmbucătura e prea mare.

Callum își ridică ochii de la cuțitul pe care îl șterge și strigă „Stai, nu mânca!” atât de vehement, încât tresar, tresare și el, iar cuțitul îi străpunge atât cârpa de vase, cât și vârful degetului. Care aterizează cu un mic zgomot în spălătorul de vase.

Sângele țâșnește numaidecât din mână și picură în apa înspumată, unde înflorește printre clăbuci precum macii care își scot capetele din muguri. Culoarea îi dispare din obraji. Callum se uită în jos la mâna tăiată și exclamă:

— O, Doamne!

Este, trebuie să recunosc, cel mai incitant moment pe care îl trăiesc în prezența lui Callum. Nici nu îmi amintesc ultima oară când am fost atât de tulburată. Iată-mă aici, în fața unei urgențe medicale reale, fără niciun doctor de sex masculin prin preajmă care să mă dea la o parte pentru a se ocupa de ea. Cu bucată asta de deget lipsă, Callum e acum mai interesant ca oricând pentru mine.

Frunzăresc în minte compendiumul medical pe care l-am întocmit de-a lungul anilor de studiu și sfârșesc prin a mă opri, așa cum mi se întâmplă mai mereu, la *Tratatetele asupra sângelui uman și a circulației sale prin corp* ale lui Alexander Platt. În ele, autorul susține că mâinile sunt niște instrumente complexe: fiecare mână are douăzeci și șapte de oase, patru tendoane, două artere, două grupe majore de mușchi și o rețea complexă de vene pe care încerc și acum să le memorez, totul înfășurat în țesut și piele și încununat de unghii. Unele componente senzoriale și funcții motrice – care afectează totul, de la abilitatea de a te servi cu un vârf de sare până la cea a îndoirii cotului – își au originile în mână, se continuă în braț și pot fi distruse de un cuțit prost folosit.

Callum se holbează cu ochii mari la degetul tăiat, înmărmurit precum un iepure năucit de capcana în care a căzut, și fără a face nicio încercare de a opri sângerarea. Îi smulg prosopul de șters vase din mână și-i înfășor vârful degetului în el, căci primul lucru ce trebuie făcut când tratezi o rană este să-i amintești sângelui că e mai bine să rămână în corp decât să se prelingă afară. Sângele colorează cârpa aproape instantaneu, lăsându-mi palmele roșii și lipicioase.

Mâinile îmi sunt totuși sigure, constat eu cu mândrie, chiar și după tulburarea simțită la vederea degetului secționat. Am citit cărțile. Am studiat desenele anatomice. O dată mi-am tăiat singură laba piciorului, într-o tentativă oribil de deplasată de a vedea de aproape cum arată venele albăstrii vizibile prin piele. Și, cu toate că orice comparație între studiul manualelor de medicină și practica medicală ar fi ca și cum ai compara un iaz de grădină cu un ocean, mă simt perfect pregătită pentru intervenție.

Nu așa mi-am închipuit că îmi voi trata primul pacient adevărat în Edinburgh, adică în camera din spate a unei mici

brutării unde trudesco din greu ca să îmi câștig pâinea între două cereri eșuate adresate universității și unei întregi pleiade de doctori cu cabinete particulare în care imploram să fiu admisă la studii. Dar, după anul anevoios pe care l-am traversat, sunt dispusă să profit de orice ocazie pentru a-mi pune în practică cunoștințele acumulate. Calul de dar nu se caută de dinți sau cam așa ceva.

— Vino încoace și stai jos! îl împing eu pe Callum spre taburetul din spatele tejghelei, locul unde încasez banii de la clienți, căci sunt mai iute la socotit și la dat restul decât domnul Brown, celălalt slujbaş al brutăriei. Ridică mâinile deasupra capului! îl dăscălesc, fiindcă, în lipsă de altceva mai bun, măcar gravitația va ajuta la menținerea sângelui în corp.

Se supune. Pescuiesc apoi vârful de deget năbădăios din spălătorul de vase, dând peste câteva bucăți de aluat vâscos înainte de a-l găsi.

După aceea, mă întorc cu fața spre Callum, care stă în continuare cu brațele deasupra capului, de parcă s-ar preda unui dușman învingător. E palid ca făina sau poate că are obraji pudrați cu făină, nu-mi dau seama. E genul care se murdărește când lucrează.

— E rău? geme el.

— Nu e bine, dar ar putea să fie și mai rău. Stai să mă uit!

Dă să desfacă prosopul înfășurat în jurul degetului, dar îl opresc:

— Nu, lasă brațele jos! N-am cum să mă uit la deget dacă ții brațele sus.

Sângerarea nu s-a oprit, însă a încetinit suficient cât să pot examina rana după ce îndepărtez prosopul. Degetul e mai puțin ciuntit decât m-am așteptat. Cuțitul a retezat o bună parte din burice și o bucată zdravănă, în formă de semilună,

din unghie, însă nu și osul. Dacă e să pierzi o parte din deget, atunci e preferabil să se întâmple așa.

Despart pielea de o parte și de alta a răni. Țin în valiză o trusă de cusut, căci iarna asta mi-am pierdut de trei ori nasturele de la mantie și m-am săturat să umblu cu vântul înfiorător ce bate dinspre Nor Loch fluturându-i poalele. Nu e nevoie decât de trei împunsături – dacă e să abordez un stil deprins nu din *Introducerea în chirurgie*, ci din fața de pernă hidoasă pe care mama m-a bătut la cap să brodez un cășel tâmpit – pentru a atașa degetul la loc. Câteva picături de sânge se preling printre suturi și mă încrunt la ele. Dacă aș fi lucrat la broderia unei fețe de perne, aș fi descusut-o și aș fi luat-o de la capăt.

Totuși, având în vedere puținătatea practicii de care am avut parte în ceea ce privește rezolvarea unei amputații – în special una atât de mică și de delicată –, ca și faptul că am reușit în mare măsură să opresc sângerarea, îmi permit un mic moment de satisfacție înainte de a trece la a doua prioritate prezentată în tratatul despre răni al doctorului Pratt, și anume îndepărtarea posibilității de infecție.

— Stai pe loc! îi spun lui Callum, de parcă ar fi avut cumva de gând să se miște. Mă întorc imediat!

În bucătărie, fierb iute apă, apoi adaug vin și oțet, înmoi un prosop în lichidul binefăcător și mă întorc la Callum, care a rămas în spatele tejghelei și mă privește cu ochi mari.

— Doar n-ai de gând să... Crezi că e cazul să... îl amputezi? mă întrebă.

— Nu, ai făcut-o tu deja, îi răspund. Nu amputez nimic, doar o să-ți curăț rana.

— Oh! exclamă el, apoi se uită la sticla cu vin din mâna mea și înghite cu greu. Am crezut că vrei să mă îmbeți.

— M-am gândit că ți-ar prinde bine.

Îi ofer sticla, dar mă refuză.

— Păstram sticla asta.

— Pentru ce? Hai, întinde mâna!

Tamponez cu prosopul înmuiat sutura, care e mai curată decât crezusem; sunt prea aspră cu mine însămi. Callum tușește și pufăie, umflându-și obrajii când simte în aer mirosul de oțet. Înfășor o fâșie de pânză aspră în jurul degetului, o strâng și o leg.

Cusut, bandajat, rezolvat! Fără să mă treacă sudorile.

După un an în care bărbații mi-au tot repetat că nu sunt în stare să fac o astfel de muncă, mă umflu în pene și, pentru prima oară după multe luni reci și descurajante, mă simt la fel de inteligentă, de capabilă și de vrednică de a exercita profesiunea medicală ca oricare dintre domnii care mi-au refuzat locul convenit în breasla lor.

Îmi șterg mâinile pe fustă, mă îndrept de spate și studiez prăvălia. În afara sarcinilor obișnuite ce trebuie îndeplinite înainte de a o închide peste noapte, va fi nevoie să spălăm din nou vasele. Pe podea se întinde o dâră lungă de sânge care va trebui ștersă înainte de a se usca, pe mâneca bluzei mele e o pată, la fel și pe șorțul lui Callum, care va trebui pus la înmuiat. În plus, mai trebuie să scap de vârful de deget.

Lângă mine, Callum răsuflă adânc și prelung, lăsând aerul să iasă cu un sâsâit din gura strâmbată în timp ce își examinează mâna.

— Ei bine, treaba asta ne-a stricat seara!

— Păi nu făceam decât să spălăm vasele.

— Da, dar aveam... și altceva de gând, zice și își împinge bărbia în piept. Ceva care are legătură cu tine.

— Nu mai poate aștepta? îi spun.

Deja socotesc în minte cât îi va lua lui Callum până să se poată întoarce la cuptoare. Totodată, mă întreb dacă domnul

Brown va fi de ajutor și cu cât îmi va scurta mie toată tărașenia asta din timpul liber pe care îmi propusesem să îl folosesc pentru a schița un tratat în favoarea egalității educaționale.

— Nu, nu se poate... Adică vreau să zic... că s-ar putea, dar...

Callum trage de marginile bandajului, dar se oprește înainte să-l iau la rost. E încă palid, însă roșeața a început să-i revină în obraji. Nu durează mult.

— E vorba de ceva de mâncare? îl întreb eu.

— Ceva... ăăă... Așteaptă un pic!

În ciuda protestelor mele, se saltă, clătînându-se, și dispăre în bucătărie. Nu observasem nimic deosebit acolo cât timp amestecasem vinul și oțetul, dar adevărul e că nu fusesem prea atentă. Îmi cercetez degetele ca să văd dacă nu au rămas urme de sânge pe ele, apoi înhaț cu o mână curată fursecul glazurat pe care pusesem ochii mai devreme.

— Nu te obosi prea tare! îi strig lui Callum.

— Nu mă obosesc! îi aud vocea, urmată imediat de un zgomot ca de vase răsturnate. N-am nimic, nu ai de ce să vii aici!

Reapare în spatele tejghelei și mai roșu la față și cu o mâneacă murdară de ceea ce pare a fi lapte vărsat. Ține cu mâna încheștată o frumoasă farfurie din porțelan, pe care stă așezat un singur choux à la crème absolut perfect.

Mi se pune un nod în stomac când zăresc prăjitura și mă trece un fior pe care nu l-am simțit la vederea sângelui care cursese în cascadă.

— Ce mănânci acolo? zice exact în clipa când îl întreb „Ce-i ăsta?”

Așază farfuria pe tejghea, apoi întinde teatral spre ea mâna nevătămată, ca pentru a mi-o prezenta.

— E un choux à la crème.

— Văd și singură.

— Este exact, și zic asta fiindcă știu că-ți place precizia...

— Adevărat.

— ... exact acel choux à la crème pe care ți l-am oferit în ziua când ne-am cunoscut. Zâmbetul i se șterge și bâiguie: În fine, nu e *exact* acel choux à la crème de acum câteva luni. Și cum de atunci încoace ai mâncat și altele...

— Dar de ce mi l-ai făcut?

Mă uit în jos spre cele două jumătăți de prăjitură învelite în spirale groase de frișcă. Callum nu e niciodată așa de gri-juliu în munca sa, iar pâinile și prăjiturile pe care le coace au acel aspect rustic de așteptat din partea unui brutar scoțian get-beget cu mâini mari. Rezultatul de acum e însă atât de deliberat decorativ... Serios, nu-mi vine să cred că știu precis ce fel de aluat a folosit și cât de important este să lași compoziția de făină să se răcească înainte de a bate ouăle cu telul. Toate aiurelile astea de brutărie ocupă un spațiu însemnat din min-tea mea, care ar fi trebuit umplut cu note despre tratarea anevrismului popliteal¹ și diferitele tipuri de hernie, așa cum sunt ele descrise în *Tratatele despre răni* pe care m-am străduit din greu să le memorez.

— Poate c-ar fi mai bine să stăm jos, zice Callum. Mă simt... un pic cam amețit.

— Foarte probabil fiindcă ai pierdut sânge.

— Sau... da, ai dreptate, asta trebuie să fie.

— Și chiar nu poate aștepta? îl întreb în timp ce îl conduc spre una dintre nenumăratele mese înghesuite în partea din față a prăvăliei.

---

¹ Anevrișmul arterial popliteal este o umflătură anormală, care apare în peretele arterei popliteale, responsabile cu furnizarea fluxului sanguin la articulația genunchiului, coapsă și călcâi (n. red.).

Callum ține farfuria cu prăjitura, care saltă la fiecare pas, căci mâna băiatului tremură.

— Ar trebui să mergi acasă să te odihnești, îi spun. Măcar nu deschide mâine prăvălia. Sau poate că domnul Brown i-ar putea supraveghea pe ucenici dacă vei fi de acord să te limitezi la niște rețete simple. N-au cum să o zbârcească prea rău cu chiflele.

Callum dă să tragă un scaun ca să mă așez, dar îmi flutur mâna în semn de refuz.

— Dacă insiști să continui cu treaba asta, indiferent ce este, măcar așază-te ca să nu leșini!

Ne așezăm de o parte și de alta a mesei, lipiți de geamul rece și umed. În capătul străzii, ceasul de la biserica Saint Giles bate ora. În lumina amurgului, clădirile ce se înșiră pe Cowgate par cenușii, cerul este și el cenușiu, toți oamenii care trec prin fața prăvăliei sunt înfofoliți în lânări cenușii și jur că de când am ajuns în locul ăsta uitat de Dumnezeu n-am dat cu ochii de culori.

Callum lasă *choux à la crème*-ul pe masă, între noi, apoi se holbează la mine, jucându-se cu mânecile.

— Oh, am uitat de vin!

Aruncă o privire peste umăr, spre tejghea, pare să decidă că nu merită efortul de a se întoarce acolo, apoi își ridică din nou ochii către mine, cu mâinile lăsate să se odihnească pe blatul mesei. Are încheieturile crăpate din cauza aerului rece de iarnă, iar unghiile îi sunt scurte și roase până la sânge.

— Îți amintești ziua când ne-am cunoscut? zice apoi dintr-o răsufare.

Mă uit în jos la prăjitură și groaza începe să mi se răspândească în stomac precum o picătură de cerneală căzută în apă.

— Îmi amintesc multe zile.

— Dar pe aceea anume?

— Da, sigur că n-am uitat-o.

Fusese o zi umilitoare și amintirea ei încă doare. După ce trimisese universității trei scrisori în care solicitasem să fiu admisă la cursuri și nu promisem, timp de două luni, niciun răspuns, mă dusesem la birourile instituției ca să verific dacă misivele mele ajunseseră la destinație. Când îi spusese secretarului cum mă cheamă, acesta mă informase că primiseră într-adevăr corespondența mea, dar nu, aceasta nu fusese înmănată conducerii. Cererea îmi fusese refuzată fără măcar a fi ascultată, pentru simplul fapt că eram femeie, iar femeilor le era interzisă frecventarea cursurilor organizate de spital. Fusesem apoi escortată afară de un soldat care stătea de pază, ceea ce mi se păruse a fi exagerat, cu toate că aș minți dacă n-aș recunoaște că îmi trecuse prin minte ideea de a o zbughi pe lângă secretar și a da buzna, fără a fi invitată, în holul conducerii universității. Port pantofi comozi și pot să alerg foarte repede.

Nu năvălisem peste comitetul director al instituției, în schimb, după ce fusesem azvârlită neceremonios în stradă, îmi căutasem consolarea în brutăria de vizavi, unde îmi înecasem amarul într-un choux à la crème făcut de un brutar rotunjour, care avea aerul cuiva cu acces nelimitat la dulciuri. Când voisem să plătesc consumația, omul îmi înapoiasse monedele. Și, în timp ce terminam de mâncat chiar la această masă de lângă geam (oh, Callum forțase limitele sentimentalismului făcându-mă să mă așez aici), încercase să mă abordeze, oferindu-mi timid o cană de cidru cald și, după o conversație bună, o slujbă.

Atunci se comportase de parcă încerca să ademenească din frigul de afară înăuntru, lângă foc, un câine pornit să muște. Ca și cum știa el ce era mai bine pentru mine, dacă inima mea încăpățânată ar fi putut să se lase cumva momită. Arată la fel acum, când îmi întinde plin de zel același tip de prăjitură, cu bărbia lăsată în jos și privindu-mă pe sub sprâncenele dese.